

O wojnie w Ukrainie i ewentualnym rozszerzeniu konfliktu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W kwietniowym badaniu¹ zapytaliśmy Polaków po raz kolejny o ich poczucie zagrożenia wojną w Ukrainie, a także o ich stosunek do ukraińskich uchodźców. Z naszego ostatniego sondażu wynikało, że ponad połowa Polaków uważa rozszerzenie konfliktu i atak Rosji na któreś z państw NATO za prawdopodobne w perspektywie najbliższych lat². W obecnym badaniu postanowiliśmy więc pogłębić ten wątek, pytając respondentów nie tylko o prawdopodobieństwo inwazji, ale też o to, co sami planują zrobić, gdyby Rosja najechała nasz kraj i czy w jakiś sposób przygotowują się na taką ewentualność.

POCZUCIE ZAGROŻENIA

Odsetek Polaków uważających, że wojna w Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski, wyraźnie wzrósł w poprzednim pomiarze i obecnie wciąż utrzymuje się na ponadprzeciętnie wysokim poziomie (81% wobec 83% w marcu). Odsetek ten przez cały okres trwania wojny pozostawał wprawdzie względnie wysoki, ale też bardzo stabilny, dlatego obecna zmiana wydaje się nie być przypadkowa i ma zapewne związek z coraz częstszymi doniesieniami mediów o możliwej przegranej Ukrainy. Warto podkreślić, że całe nasze badanie zostało zrealizowane tuż przed tym, jak Kongres Stanów Zjednoczonych przegłosował długo wstrzymywany, olbrzymi pakiet pomocowy dla naszego wschodniego sąsiada, który może znacząco poprawić jego sytuację na froncie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (408) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

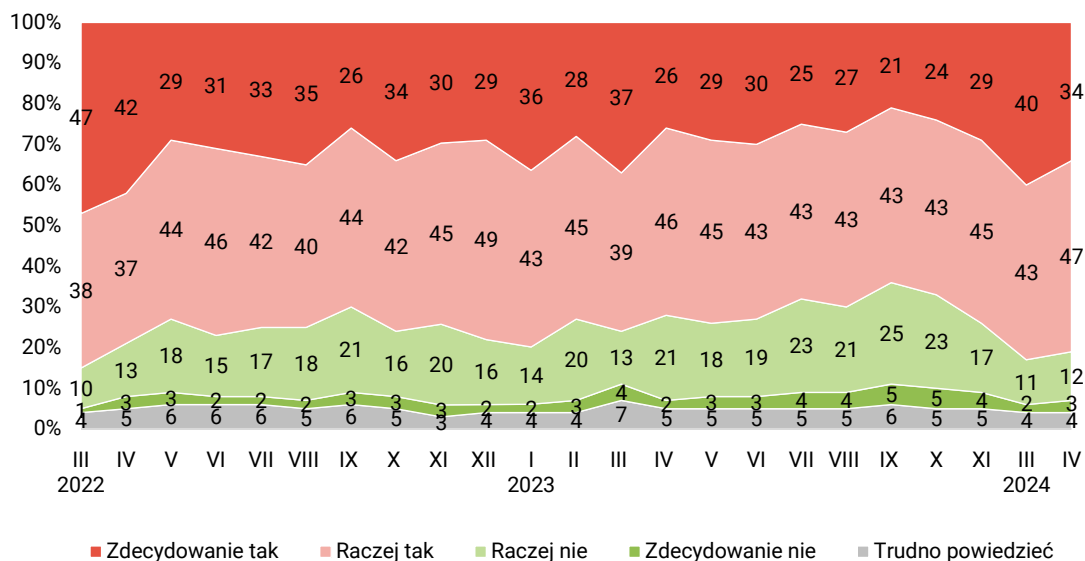
- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 8 do 18 kwietnia 2024 roku na próbie liczącej 1079 osób (w tym: 63,8% metodą CAPI, 22,9% – CATI i 13,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

² Komunikat CBOS „Wojna w Ukrainie a NATO”, kwiecień 2024 (oprac. J. Scovil).

RYS. 1. Czy, Pana(i) zdaniem, wojna w Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?

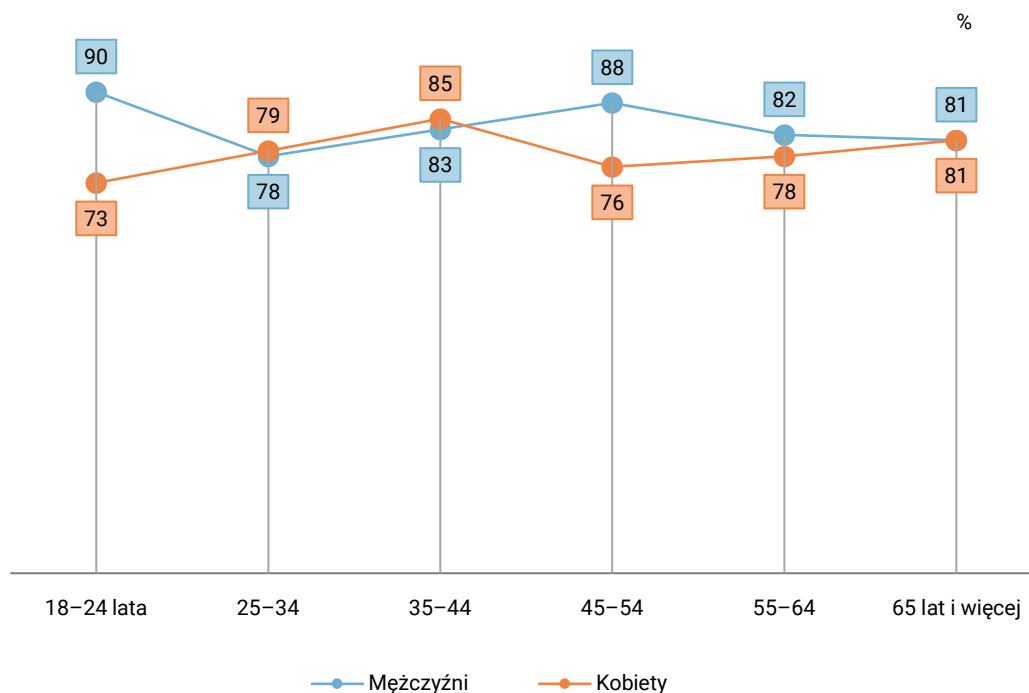

Od wielu miesięcy obserwowaliśmy stałą, wyraźną zależność między wyższym wiekiem badanych a częstszym poczuciem zagrożenia wojną w Ukrainie – co ciekawe, w tym miesiącu zależność ta nie występuje – zob. tabelę aneksową 1. Wyniki w różnych grupach wiekowych są po raz pierwszy dość wyrównane, co wiąże się ze znaczącym wzrostem poczucia zagrożenia wśród młodszych respondentów (82% najmłodszych badanych deklaruje obecnie, że wojna w Ukrainie zagraża naszemu bezpieczeństwu, wobec 72% miesiąc temu³ czy 59% pół roku temu⁴). Co stoi za tym nagłym wzrostem? Być może młodzi mężczyźni mają poczucie, że gdyby Ukraina rzeczywiście przegrała, a rosyjska armia poszła dalej na Zachód – o czym coraz częściej mówi się w polskich mediach – to właśnie na nich spadłby obowiązek zbrojnej obrony kraju. Głębsze analizy pokazują, że to w grupie najmłodszych mężczyzn poczucie zagrożenia jest obecnie najwyższe i sięga aż 90% (wobec 73% wśród ich rówieśniczek) – zob. rysunek 2.

³ Tamże.

⁴ Komunikat CBOS „O wojnie na Ukrainie i relacjach polsko ukraińskich”, październik 2023 (oprac. J. Scovil).

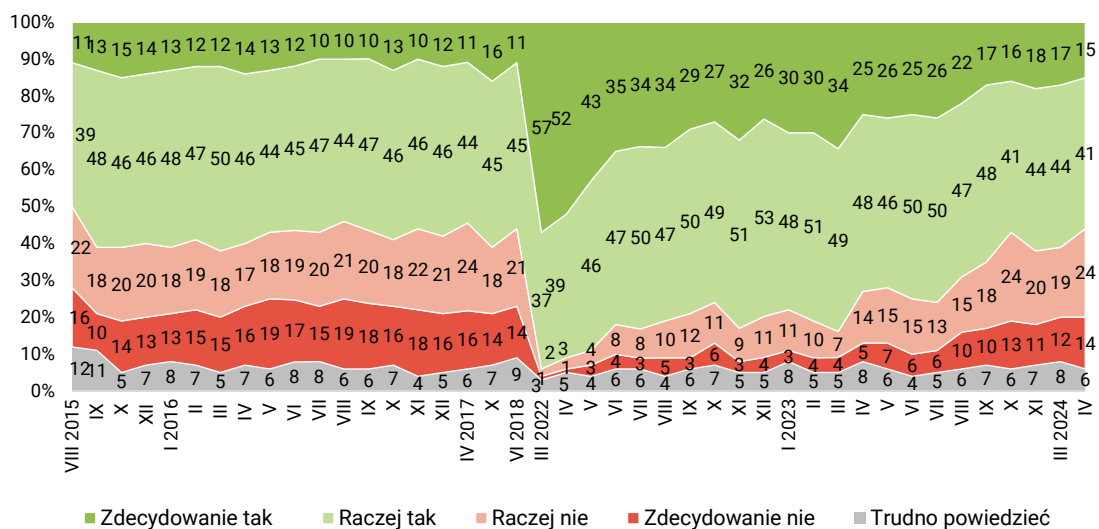
RYS. 2. Poczucie zagrożenia wojną w Ukrainie w podziale na wiek i płeć

POMOC DLA UCHODźCÓW Z UKRAINY

Odsetek Polaków popierających przyjmowanie uchodźców z Ukrainy spadł o 5 punktów procentowych (z 61% w marcu do 56% obecnie), osiągając tym samym najniższy poziom od wybuchu wojny w lutym 2022 roku. Wkrótce po rosyjskiej inwazji odsetek ten był znacznie wyższy (w marcu 2022 roku wynosił 94% i przez kolejny rok utrzymywał się zwykle w okolicach 80%), wiosną 2023 roku, na fali doniesień o tzw. kryzysie zbożowym, zaczął spadać, aż wreszcie ustabilizował się w okolicach 60%. Kolejny pomiar pokaże, czy obecny, niższy wynik stanowi początek nowego trendu spadkowego. Warto odnotować, że odsetek przeciwników przyjmowania uchodźców z Ukrainy wzrósł aż o 7 punktów i wynosi obecnie 38%.

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?

Podobnie jak w wielu poprzednich pomiarach, poparcie dla przyjmowania ukraińskich uchodźców rzadziej deklarują kobiety (49% wobec 63% mężczyzn), młodszy badani (49% w najmłodszej grupie wobec 64% wśród respondentów w przedziale wiekowym 55–64 lata), osoby mieszkające na wsi (47% wobec 80% w największych miastach), słabiej wykształcone (35% z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym wobec 70% – z wyższym), o niższych dochodach *per capita* w swoim gospodarstwie domowym (49% wśród ankietowanych o najniższych dochodach wobec 70% wśród badanych o najwyższych) – zob. tabelę aneksową 2. Wyraźne i powtarzające się różnice występują też pomiędzy elektoratami – najbardziej przychylni przyjmowaniu Ukraińców są wyborcy Koalicji Obywatelskiej i Lewicy, a najmniej – Konfederacji Wolność i Niepodległość.

TABELA 1

Potencjalne elektoraty partyjne	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	78	19	3
Lewica*	66	24	10
Trzecia Droga	61	36	3
Prawo i Sprawiedliwość	53	41	6
Konfederacja Wolność i Niepodległość	34	60	6

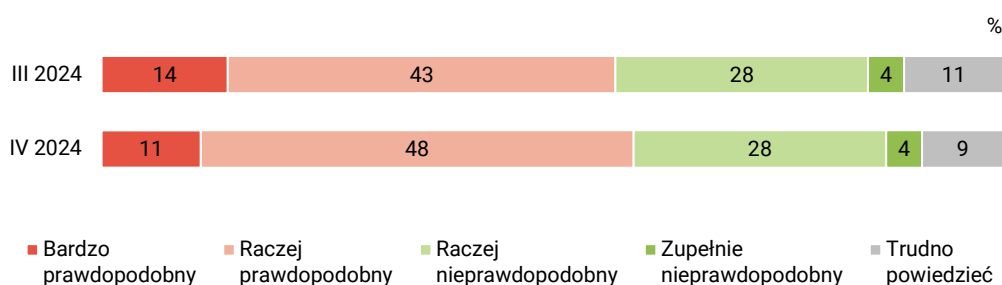
* Uwaga: niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

POTENCJALNY ATAK ROSJI NA PAŃSTWA NATO

Podobnie jak w poprzednim miesiącu, większość Polaków (59% wobec 57% w marcu) uważa zbrojny atak Rosji na państwa NATO w ciągu najbliższych lat za prawdopodobny. Przeciwnego zdania jest mniej więcej co trzeci badany (32%, bez zmian).

CBOS

RYS. 4. Coraz częściej mówi się o ewentualnym zbrojnym ataku Rosji na państwa NATO, który miałby nastąpić w ciągu najbliższych 3 do 8 lat. Na ile prawdopodobny wydaje się Panu(i) taki atak?

Atak Rosji za prawdopodobny uznają ponadprzeciętnie często kobiety (64% wobec 54% wśród mężczyzn), badani słabiej wykształceni (69% wśród respondentów z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym wobec 50% osób z wykształceniem wyższym), osoby gorzej oceniające swoją sytuację materialną (71% wśród oceniających ją jako złą wobec 56% wśród oceniających ją jako dobrą) oraz częściej praktykujące religijnie (65% wśród praktykujących raz w tygodniu wobec 52% wśród niepraktykujących) – zob. tabelę aneksową 3. Obawy przed atakiem Rosji są najsilniejsze wśród wyborców Prawa i Sprawiedliwości, a najslabsze wśród zwolenników Konfederacji WiN – tylko w tej ostatniej grupie przeważają nieco osoby uznające taki atak za nieprawdopodobny.

TABELA 2

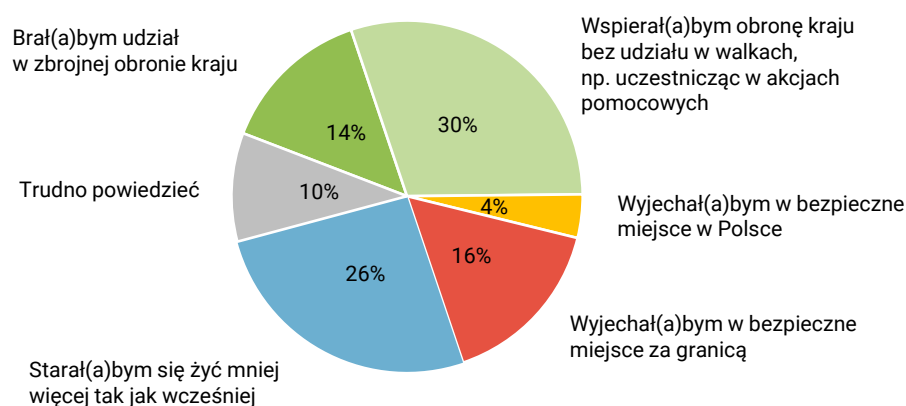
Potencjalne elektoraty partyjne	Ocena prawdopodobieństwa ataku Rosji na państwa NATO w ciągu najbliższych 3 do 8 lat		
	Prawdopodobny	Nieprawdopodobny	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	74	20	6
Trzecia Droga	55	38	7
Koalicja Obywatelska	54	40	6
Lewica*	50	33	17
Konfederacja Wolność i Niepodległość	44	51	5

* Uwaga: niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

Pogłębiając wątek potencjalnego ataku Rosji na państwa NATO, zapytaliśmy badanych, co by zrobili w przypadku ewentualnej inwazji Rosji na Polskę. Respondenci byli dość podzieleni w swoich odpowiedziach. Więcej niż dwie piąte badanych (44%) zadeklarowało, że w jakiś sposób wspierałoby obronę kraju – czy to uczestnicząc w walkach (14%), czy też wspomagając ją inaczej, np. poprzez uczestnictwo w akcjach pomocowych na tyłach (30%). Co czwarty ankietowany odpowiedział, że starałby się żyć mniej więcej tak jak wcześniej (26%), a co piąty (20%), że wyjechałby w bezpieczne miejsce w kraju (4%) bądź za granicą (16%). Co dziesiąty badany (10%) wybrał odpowiedź „Trudno powiedzieć”.

CBOS

RYS. 5. Jak Pan(i) sądzi, co by Pan(i) zrobił(a) w przypadku zbrojnego ataku Rosji na Polskę?

Na badanych deklarujących udział w zbrojnej obronie kraju natrafiamy ponadprzeciętnie często wśród mężczyzn (26% wobec 3% kobiet), młodszych respondentów (20% wśród najmłodszych wobec 5% wśród najstarszych), ankietowanych mieszkających w mniejszych miejscowościach (16% na wsi wobec 7% w największych miastach), wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (20% wobec 9% wśród badanych z wykształceniem wyższym) oraz prawicowców bądź osób o niesprecyzowanych poglądach politycznych (po 16% w obu grupach wobec 11% na lewicy). Spośród grup społeczno-zawodowych szczególnie wysokim odsetkiem takich deklaracji wyróżnia się średni personel i technicy (36%), robotnicy wykwalifikowani (30%) oraz niewykwalifikowani (25%), a także pracujący na własny rachunek (25%).

Z kolei badanych deklarujących wyjazd za granicę spotykamy częściej wśród kobiet (22% wobec 10% mężczyzn), również wśród młodszych ankietowanych (29% wśród najmłodszych wobec 4% wśród najstarszych), mieszkańców większych miejscowości (23% w największych miastach wobec 14% na wsi), respondentów z wyższym wykształceniem (24% wobec 9% wśród badanych z wykształceniem zasadniczym zawodowym), wśród lepiej oceniających swoje warunki materialne (18% wśród oceniających je jako dobre wobec 11% wśród oceniających je jako złe), rzadziej praktykujących religijnie (30% wśród niepraktykujących wobec 8% wśród praktykujących kilka razy w tygodniu) oraz wśród osób o poglądach lewicowych (25% wobec 11% na prawicy). Spośród grup społeczno-zawodowych wyróżniają się tym razem pracownicy administracyjno-biurowi (36%), robotnicy

niewykwalifikowani (26% – ta grupa wyróżniała się jednocześnie szczególnie wysokim odsetkiem deklaracji udziału w walkach), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (25%), pracownicy usług (25%) oraz uczniowie i studenci (25%) – zob. tabelę aneksową 4.

Interesujące różnice występują również pomiędzy rozkładami odpowiedzi w poszczególnych elektoratach. Udział w walkach najczęściej deklarują wyborcy Konfederacji Wolność i Niepodległość (25%), wśród których jest wielu młodych mężczyzn, natomiast najrzadziej – wyborcy Lewicy (6%). Warto przy tym przypomnieć, że to właśnie wśród Konfederatów najczęściej uznawano atak Rosji na Polskę – a zatem i konieczność zbrojnej obrony naszych granic – za nieprawdopodobny. Z kolei wyjazd w bezpieczne miejsce za granicą najczęściej deklaruje elektorat Lewicy (33%), a najrzadziej – elektorat Prawa i Sprawiedliwości (8%), co może mieć związek nie tylko z deklarowanym patriotyzmem tej grupy wyborców, ale i jej przeciętnie wyższym wiekiem – zob. tabelę 3.

TABELA 3

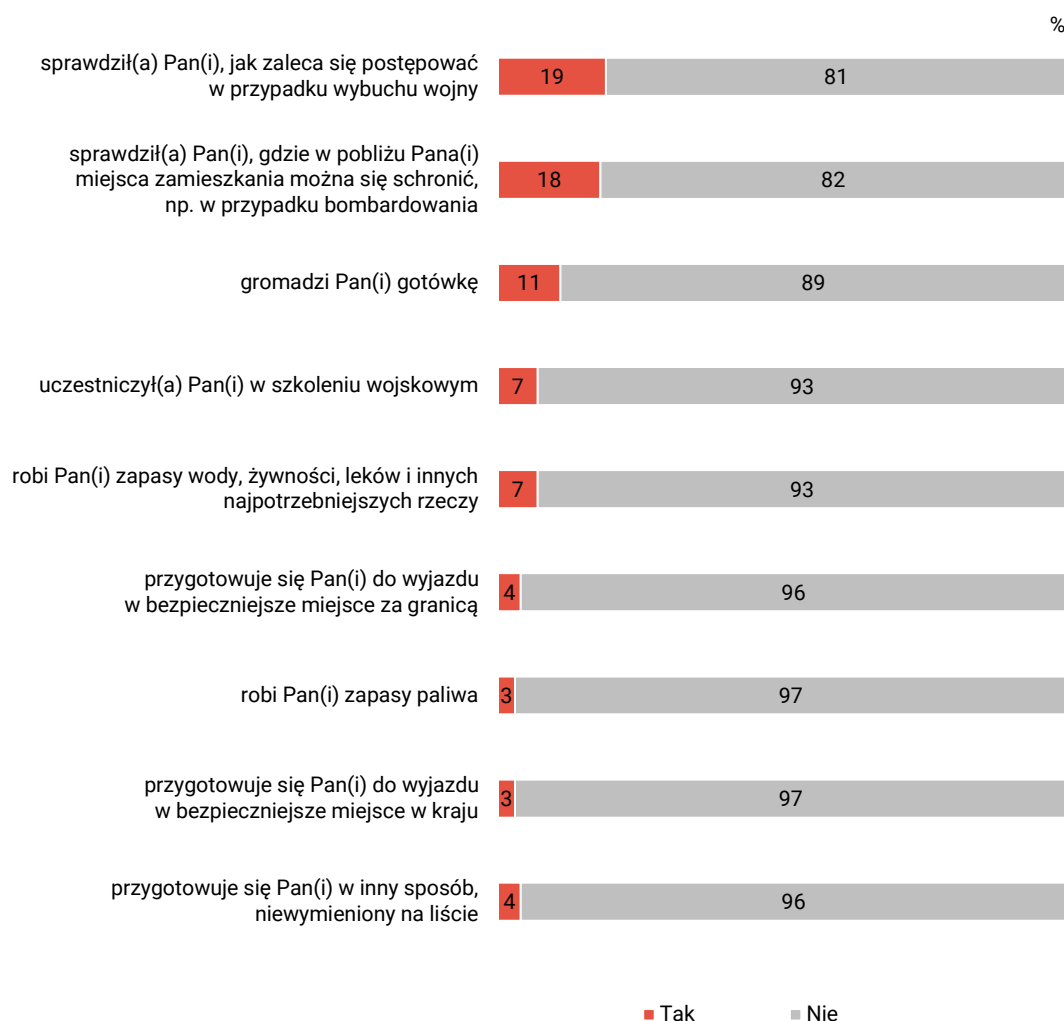
Potencjalne elektoraty partyjne	Jak Pan(i) sądzi, co by Pan(i) zrobił(a) w przypadku zbrojnego ataku Rosji na Polskę?					
	Brał(a)bym udział w zbrojnej obronie kraju	Wspierał(a)bym obronę kraju bez udziału w walkach	Wyjechał(a)bym w bezpieczne miejsce w Polsce	Wyjechał(a)bym w bezpieczne miejsce za granicą	Staraj(a)bym się żyć mniej więcej tak jak wcześniej	Trudno powiedzieć
	w procentach					
Konfederacja WiN	25	24	7	13	18	13
Trzecia Droga	17	29	4	21	21	8
Prawo i Sprawiedliwość	14	36	2	8	34	7
Koalicja Obywatelska	12	36	6	21	17	8
Lewica*	6	26	2	33	22	11

* Uwaga: niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

Na koniec zapytaliśmy naszych badanych również o to, czy w jakiś sposób przygotowują się na ewentualny atak ze strony Rosji. Jak się okazało, większość respondentów (62%) tego nie robi. Poza tym blisko co piąty badany (18%) wymienił jeden sposób przygotowywania się na wojnę, a co dziewiąty (11%) – dwa.

Najczęściej wskazywanymi formami przygotowywania się jest sprawdzanie zaleceń dotyczących postępowania w przypadku wybuchu wojny (19%) oraz ustalanie, gdzie w pobliżu miejsca naszego zamieszkania znajdują się schrony (18%). Co dziewiąty badany zadeklarował też, że w związku z zagrożeniem gromadzi gotówkę (11%), a co czternasty, że uczestniczył w szkoleniu wojskowym (7%) bądź robi zapasy wody, żywności, leków i innych rzeczy pierwszej potrzeby (7%). Jeszcze niższe odsetki respondentów wymieniły przygotowania do wyjazdu w bezpieczniejsze miejsce za granicą (4%) czy w kraju (3%) oraz gromadzenie zapasów paliwa (3%), a 4% badanych wskazało inne sposoby, niewymienione na naszej liście, wśród których najczęściej przewijały się: nauka strzelania, nauka udzielania pierwszej pomocy czy przysposobienie własnej piwnicy na schron.

RYS. 6. Czy w związku z ewentualnym zagrożeniem atakiem ze strony Rosji:

Średnia liczba wskazywanych sposobów przygotowywania się do wojny wśród ogółu badanych wyniosła 0,75. Była ona zauważalnie wyższa wśród mężczyzn (0,90 wobec 0,62 wśród kobiet), najmłodszych respondentów (1,23 wobec 0,44 wśród najstarszych), mieszkańców największych miast (1,11 wobec 0,45 w najmniejszych miastach), wśród osób lepiej wykształconych (0,92 wśród badanych z wyższym wykształceniem wobec 0,49 wśród tych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym), wśród posiadających najwyższe dochody *per capita* (1,08 wobec 0,62 wśród respondentów o najniższych dochodach na osobę) oraz wyznających poglądy lewicowe (0,88 wobec 0,78 na prawicy i 0,47 wśród osób o niesprecyzowanych poglądach). Spośród grup społeczno-zawodowych szczególnie wysoką średnią wyróżniały się osoby pracujące na własny rachunek (1,16), uczniowie i studenci (1,12) oraz kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (1,02) – zob. tabelę aneksową 5.

Odsetek Polaków uważających, że wojna w Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski, utrzymuje się na ponadprzeciętnie wysokim poziomie, zbliżonym do tego, jaki odnotowaliśmy tuż po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji w 2022 roku. Jednocześnie zmniejszył się udział badanych popierających przyjmowanie ukraińskich uchodźców, osiągając najniższy poziom od wybuchu wojny.

Nadal ponad połowa Polaków uważa zbrojny atak Rosji na któreś z państw NATO w ciągu najbliższych lat za prawdopodobny. Zapytani o to, co zrobiliby w przypadku inwazji Rosji na Polskę, respondenci udzielali różnych odpowiedzi – przeważały deklaracje wsparcia obrony kraju (choć raczej poprzez działalność pomocową na tyłach niż walkę na froncie), co piąty badany zapowiadał jednak, że wyjechałby w bezpieczne miejsce w Polsce lub za granicą. Większość Polaków w żaden sposób nie przygotowuje się na ewentualną wojnę.

Opracował

Jonathan Scovil

TABELA 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, wojna w Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		81	15	4	1076
Płeć	Mężczyźni	83	14	3	507
	Kobiety	80	15	5	568
Wiek	18–24 lata	82	15	3	101
	25–34	79	20	2	166
	35–44	84	11	5	210
	45–54	82	15	4	175
	55–64	80	15	5	165
	65 lat i więcej	81	14	5	259
Miejsce zamieszkania	Wieś	85	11	5	442
	Miasto do 19 999	80	17	4	153
	20 000 – 99 999	80	15	4	209
	100 000 – 499 999	74	24	3	152
	500 000 i więcej mieszk.	83	15	3	119
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	80	13	6	151
	Zasadnicze zawodowe	86	11	3	228
	Średnie	81	16	3	380
	Wyższe	79	16	5	317
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	80	15	5	169
	Średni personel, technicy	83	11	6	40
	Pracownicy adm.-biurowi	79	16	5	76
	Pracownicy usług	83	16	1	77
	Robotnicy wykwalifikowani	88	11	1	100
	Robotnicy niewykwalifik.	89	9	2	48
	Rolnicy	83	6	10	46
	Pracujący na własny rach.	65	30	6	54
	Bezrobotni	61	33	5	17
	Emeryci	82	14	4	284
	Renciści	82	10	8	48
	Uczniowie i studenci	79	20	1	63
	Zajmujący się domem i inni	86	12	2	53
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	80	16	4
spółce właścicieli prywatnych i państwa		81	15	4	134
sekt. pryw. poza rolnict.		82	14	4	288
prywatnym gosp. rolnym		82	7	11	43
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	76	15	9	79
	Od 1500 zł do 1999 zł	83	9	7	127
	Od 2000 zł do 2999 zł	81	16	4	221
	Od 3000 zł do 3999 zł	82	15	3	151
	4000 zł i więcej	83	16	1	210
	Trudno powiedzieć	76	20	5	117
	Odmowa odpowiedzi	84	12	4	171
Ocena własnych war. mater.	Złe	81	15	4	62
	Średnie	78	15	6	350
	Dobre	83	14	3	663
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	81	12	8	34
	Raz w tygodniu	84	12	3	392
	1–2 razy w miesiącu	86	9	5	139
	Kilka razy w roku	79	17	5	234
	W ogóle nie uczestniczy	77	19	4	257
	Poglądy polityczne	Lewica	80	16	4
Centrum	81	17	3	314	
Prawica	82	15	3	367	
Trudno powiedzieć	85	6	8	119	

TABELA 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?			Liczba osób
		Tak %	Nie %	Trudno powiedzieć %	
Ogółem		56	38	6	1072
Płeć	Mężczyźni	63	32	5	506
	Kobiety	49	44	7	566
Wiek	18–24 lata	49	46	5	100
	25–34	47	45	8	165
	35–44	52	42	6	208
	45–54	59	36	5	176
	55–64	64	26	10	165
	65 lat i więcej	59	37	4	258
Miejsce zamieszkania	Wieś	47	48	6	439
	Miasto do 19 999	57	35	8	153
	20 000 – 99 999	57	36	7	210
	100 000 – 499 999	59	34	7	151
	500 000 i więcej mieszk.	80	18	2	119
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	35	57	9	151
	Zasadnicze zawodowe	57	37	7	227
	Średnie	51	44	5	377
	Wyższe	70	24	6	317
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	70	24	5	169
	Średni personel, technicy	53	38	9	40
	Pracownicy adm.-biurowi	48	40	11	76
	Pracownicy usług	57	40	2	76
	Robotnicy wykwalifikowani	46	50	4	100
	Robotnicy niewykwalifik.	45	54	1	48
	Rolnicy	45	42	13	45
	Pracujący na własny rach.	70	28	2	54
	Bezrobotni	44	53	3	17
	Emeryci	58	37	6	284
	Renciści	54	39	7	48
	Uczniowie i studenci	55	36	9	62
	Zajmujący się domem i inni	36	52	12	53
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	59	32	8
spółce właścicieli prywatnych i państwa		58	39	3	133
sekt. pryw. poza rolnict.		58	38	5	288
prywatnym gosp. rolnym		45	47	9	43
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	49	44	7	79
	Od 1500 zł do 1999 zł	46	48	6	127
	Od 2000 zł do 2999 zł	55	39	6	221
	Od 3000 zł do 3999 zł	57	41	2	149
	4000 zł i więcej	70	26	4	210
	Trudno powiedzieć	45	46	9	117
Ocena własnych war. mater.	Odmowa odpowiedzi	55	34	11	169
	Złe	33	62	6	62
	Średnie	52	41	8	351
Udział w prakt. religijnych	Dobre	60	35	5	658
	Kilka razy w tygodniu	61	30	9	34
	Raz w tygodniu	53	41	6	389
	1–2 razy w miesiącu	49	42	9	139
	Kilka razy w roku	54	42	4	232
	W ogóle nie uczestniczy	63	31	6	257
Poglądy polityczne	Lewica	68	25	7	248
	Centrum	52	44	4	314
	Prawica	53	42	6	366
	Trudno powiedzieć	53	40	8	118

TABELA 3

		W debacie publicznej coraz częściej mówi się o ewentualnym zbrojnym ataku Rosji na państwa NATO, który miałby nastąpić w przeciągu najbliższych 3 do 8 lat. Na ile prawdopodobny wydaje się Panu(i) taki atak?			Liczba osób
		Prawdopodobny	Nieprawdopodobny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		59	32	9	1078
Płeć	Mężczyźni	54	39	7	508
	Kobiety	64	26	10	570
Wiek	18–24 lata	61	31	8	102
	25–34	43	49	8	166
	35–44	61	32	8	210
	45–54	61	31	9	177
	55–64	62	32	6	165
	65 lat i więcej	64	24	12	257
Miejsce zamieszkania	Wieś	61	29	10	444
	Miasto do 19 999	61	31	8	154
	20 000 – 99 999	63	31	6	210
	100 000 – 499 999	51	44	5	152
	500 000 i więcej mieszk.	54	34	12	119
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	69	21	10	151
	Zasadnicze zawodowe	65	26	9	227
	Średnie	59	36	5	381
	Wyższe	50	39	11	319
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	47	42	10	169
	Średni personel, technicy	50	43	7	40
	Pracownicy adm.-biurowi	60	30	11	78
	Pracownicy usług	62	33	4	77
	Robotnicy wykwalifikowani	62	35	3	100
	Robotnicy niewykwalifik.	48	40	12	48
	Rolnicy	65	31	4	45
	Pracujący na własny rach.	53	45	2	54
	Bezrobotni	47	48	6	17
	Emeryci	65	25	10	283
	Renciści	77	17	6	48
	Uczniowie i studenci	50	34	16	64
	Zajmujący się domem i inni	70	23	7	53
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	36	7	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	54	38	8	134
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	39	7	289
	prywatnym gosp. rolnym	66	30	4	43
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	69	22	9	79
	Od 1500 zł do 1999 zł	62	29	9	127
	Od 2000 zł do 2999 zł	69	24	7	221
	Od 3000 zł do 3999 zł	54	42	4	151
	4000 zł i więcej	52	40	8	210
	Trudno powiedzieć	54	35	10	117
	Odmowa odpowiedzi	56	31	14	172
Ocena własnych war. mater.	Złe	71	21	9	62
	Średnie	62	27	10	351
	Dobre	56	36	7	665
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	64	17	19	34
	Raz w tygodniu	65	26	9	392
	1–2 razy w miesiącu	61	35	4	139
	Kilka razy w roku	55	36	8	235
	W ogóle nie uczestniczy	52	40	8	256
Poglądy polityczne	Lewica	51	40	9	247
	Centrum	60	32	8	315
	Prawica	63	30	7	367
	Trudno powiedzieć	63	25	12	119

TABELA 4

		Jak Pan(i) sądzi, co by Pan(i) zrobił(a) w przypadku zbrojnego ataku Rosji na Polskę?						Liczba osób
		Brał(a)bym udział w zbrojnej obronie kraju	Wspierał(a)bym obronę kraju bez udziału w walkach, np. uczestnicząc w akcjach pomocowych	Wyjechał(a)bym w bezpieczne miejsce w Polsce	Wyjechał(a)bym w bezpieczne miejsce za granicą	Starł(a)bym się żyć mniej więcej tak jak wcześniej	Trudno powiedzieć	
Ogółem		14	30	4	16	26	10	1072
Płeć	Mężczyźni	26	35	2	10	19	9	503
	Kobiety	3	25	6	22	32	12	569
Wiek	18–24 lata	20	31		29	8	12	102
	25–34	15	25	5	23	14	18	163
	35–44	18	27	8	24	14	9	208
	45–54	17	31	3	19	23	6	177
	55–64	13	39	4	10	25	10	164
	65 lat i więcej	5	27	3	4	52	9	259
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	29	2	14	30	8	440
	Miasto do 19 999	10	32	4	13	30	11	153
	20 000 – 99 999	16	29	4	16	25	10	210
	100 000 – 499 999	11	28	9	20	17	15	151
	500 000 i więcej mieszk.	7	32	6	23	16	15	119
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	13	19	1	11	46	9	151
	Zasadnicze zawodowe	20	28	4	9	32	8	227
	Średnie	15	33	6	16	22	8	378
	Wyższe	9	32	4	24	15	15	317
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	12	34	6	25	9	13	167
	Średni personel, technicy	36	36		10	9	9	40
	Pracownicy adm.-biurowi	4	27	7	36	18	9	76
	Pracownicy usług	15	20	8	25	19	12	76
	Robotnicy wykwalifikowani	30	37	4	6	16	8	100
	Robotnicy niewykwalifik.	25	19	2	26	23	5	48
	Rolnicy	14	38		5	31	12	46
	Pracujący na własny rach.	25	34	3	23	10	5	54
	Bezrobotni	19	16	3	28	29	6	17
	Emeryci	4	27	3	4	50	11	284
	Renciści	8	30	4	9	44	6	47
	Uczniowie i studenci	18	39		25	4	15	64
	Zajmujący się domem i inni	5	24	11	24	23	12	53
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	21	35	6	19	11	8	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	18	25	6	26	17	8	132
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	31	4	21	14	12	287
	prywatnym gosp. rolnym	13	39	2	6	30	10	43
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	6	43	2	15	26	7	79
	Od 1500 zł do 1999 zł	17	21	6	16	33	8	127
	Od 2000 zł do 2999 zł	11	27	5	11	35	11	221
	Od 3000 zł do 3999 zł	18	32	1	18	25	7	151
	4000 zł i więcej	15	36	6	19	14	10	210
	Trudno powiedzieć	13	25	3	21	27	10	116
	Odmowa odpowiedzi	14	27	4	16	22	18	168
Ocena własnych war. mater.	Złe	18	26	2	11	34	9	60
	Średnie	10	26	5	13	35	11	349
	Dobre	15	32	4	18	20	10	663
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	38	5	8	27	11	34
	Raz w tygodniu	11	33	4	9	33	11	392
	1–2 razy w miesiącu	18	29	4	15	24	10	139
	Kilka razy w roku	15	28	6	16	25	9	234
	W ogóle nie uczestniczy	14	25	3	30	18	9	253
Poglądy polityczne	Lewica	11	31	5	25	18	10	246
	Centrum	12	29	5	15	29	10	313
	Prawica	16	33	3	11	26	10	366
	Trudno powiedzieć	16	20	1	17	33	14	119

TABELA 5

		Średnia liczba wskazanych sposobów przygotowywania się na wypadek wojny	Odchylenie standardowe	Liczba osób
Ogółem		0,75	1,24	1079
Płeć	Mężczyźni	0,90	1,36	509
	Kobiety	0,62	1,10	570
Wiek	18–24 lata	1,23	1,67	102
	25–34	0,77	1,16	166
	35–44	0,78	1,16	210
	45–54	0,90	1,41	177
	55–64	0,73	1,19	165
	65 lat i więcej	0,44	0,95	259
Miejsce zamieszkania	Wieś	0,69	1,22	444
	Miasto do 19 999	0,45	1,04	154
	20 000 – 99 999	0,88	1,35	210
	100 000 – 499 999	0,79	1,29	152
	500 000 i więcej mieszk.	1,11	1,17	119
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	0,49	1,12	151
	Zasadnicze zawodowe	0,57	1,04	228
	Średnie	0,82	1,38	382
	Wyższe	0,92	1,22	319
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1,02	1,36	169
	Średni personel, technicy	0,95	1,30	40
	Pracownicy adm.-biurowi	0,89	1,19	78
	Pracownicy usług	0,74	1,10	77
	Robotnicy wykwalifikowani	0,72	1,34	100
	Robotnicy niewykwalifik.	0,32	0,87	48
	Rolnicy	0,80	1,46	46
	Pracujący na własny rach.	1,16	1,40	54
	Bezrobotni	0,60	1,13	17
	Emeryci	0,46	1,01	284
	Renciści	0,56	1,05	48
	Uczniowie i studenci	1,12	1,51	64
	Zajmujący się domem i inni	0,88	1,30	53
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1,00	1,25
spółce właścicieli prywatnych i państwa		0,87	1,38	134
sekt. prywat. poza rolnict.		0,84	1,28	289
prywatnym gosp. rolnym		0,93	1,54	43
Do 1499 zł		0,62	1,20	79
Dochody na jedną osobę	Od 1500 zł do 1999 zł	0,62	1,20	127
	Od 2000 zł do 2999 zł	0,59	1,13	221
	Od 3000 zł do 3999 zł	0,82	1,29	151
	4000 zł i więcej	1,08	1,30	210
	Trudno powiedzieć	0,73	1,31	117
	Odmowa odpowiedzi	0,67	1,20	174
	Ocena własnych war. mater.	Złe	0,66	1,16
Średnie		0,58	1,11	351
Dobre		0,85	1,30	666
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	0,57	,96	34
	Raz w tygodniu	0,70	1,22	393
	1–2 razy w miesiącu	0,84	1,42	139
	Kilka razy w roku	0,80	1,25	235
	W ogóle nie uczestniczy	0,80	1,22	257
Poglądy polityczne	Lewica	0,88	1,26	248
	Centrum	0,74	1,17	315
	Prawica	0,78	1,36	367
	Trudno powiedzieć	0,47	,88	119